

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Vesturlands
Hafnargata 3 340
Stykkishólmur (354) 570 13
12 (354) 895 18 80
www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Dalabyggð
Þórður Már Sigfússon
skipulagsfulltrúi
Miðbraut 11
370 Búðardalur

Föstudagur, 12. nóvember 2021
MÍ202111-0059/ 6.10 / M.A.S.

Efni: Dalabyggð. Framkvæmdaleyfi fyrir skógrækt á 32 ha. svæði á jörðinni Barmi

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður
magnus@minjastofnun.is

Með tölvupósti dagsettum 19. október 2021 óskaði Þórður Már Sigfússon, skipulagsfulltrúi Dalabyggðar, eftir umsögn Minjastofnunar Íslands um framkvæmdaleyfi fyrir skógrækt á 32 ha. svæði á jörðinni Barmi. Í umsagnarbeiðninni er sérstaklega tekið fram að umsögnin skuli miðast við að „leiðbeina sveitarfélagi og skógarbónda, þannig að tryggja megi vernd fornminja, sem kunna að vera á hinu fyrirhugaða skógræktarsvæði“. Í þessu sambandi er rétt að vekja athygli á að Minjastofnun Íslands er stjórnsýslustofnun sem hefur það hlutverk að framkvæma Lög um menningarminjar nr. 80/2012, í umboði menntamálaráðherra. Leiðbeiningar Minjastofnunar felst í tvennu. Annarsvegar að vekja athygli á því hvaða lagaákvæði ofangreindra laga þarf að uppfylla áður en leyfi til framkvæmda er gefið út og að tryggja að farið sé eftir þeim tilmælum sem stofnunin gefur um framkvæmd þeirra og hins vegar, þegar tilskilin gögn liggja fyrir, að leiðbeina skógarbónda um vernd þeirra fornleifa sem finnast og skráðar voru á umræddu skógræktarsvæði.

Um töluvert stórt svæði er að ræða þar sem hefur verið búseta frá því fyrir 1700. Minjavörður hefur skoðað málið og kynnt sér fyrirbyggjandi gögn og metur það svo, sbr. 5. gr. Reglna um skráningu jarðfastra menningarminja vegna skipulags og framkvæmda nr. 620/2019, að þörf sé á skráningu þar sem líkur eru á að minjar séu að finna á fyrirhuguðu skógræktarsvæði.

Engin fornleifaskráning fór fram á sínum tíma við aðalskipulagsgerð Dalabyggðar, svo svæðið sem fer undir tilvonandi skógrækt hefur ekki verið skráð. Í Aðalskipulagi Dalabyggðar 2004-2016 segir í kafla 3.3.2:

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnsýslustigi og ekki kærnlegar til æðra stjórnvalds. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.

*Skráning fornleifa skal fara fram á deiliskipulagsstigi og áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfissskyldar framkvæmdir og er það í samræmi við gildandi lög um menningarminjar, en þar segir í 16. gr. um fornleifaskráningu: Áður en deiliskipulag er afgreitt eða leyfi til framkvæmda eða rannsókna er gefið út **skal skráning ætíð fara fram á vettvangi**. Í 15. gr. segir jafnframt: Fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskráningu á tilteknu svæði telst ekki lokið fyrr en skráin hefur hlotið staðfestingu Minjastofnunar Íslands. Í reglum nr. 620/2019 er fjallað frekar um þetta, en þar segir í 5. gr.: Óheimilt er að veita bygginga- eða framkvæmdaleyfi án undanfarandi fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskráningar. Áður en sveitarstjórn samþykkir framkvæmdaleyfi eða byggingarleyfi skal hún ganga úr skugga um að skráning fornleifa, húsa og mannvirkja hafi farið fram á vettvangi skv. lögum um menningarminjar.*

Einnig er rétt að vekja athygli á 23. gr. laga um menningarminjar, þar sem segir: *Ef fyrirsjáanlegt er að minjastaður spillist vegna breyttrar landnotkunar eða framkvæmda skal framkvæmdaraðili eða viðkomandi sveitarfélag gera Minjastofnun Íslands viðvart með sannanlegum hætti með minnst fjögurra vikna fyrirvara áður en áætlaðar framkvæmdir hefst og lýsa þeim breytingum er af framkvæmd mun leiða.*

Þar sem umrætt skógræktarsvæði er óskráð krefst Minjastofnun þess að skráning þessi verði unnin og staðfest af stofnuninni áður en framkvæmdaleyfi er gefið út. Skráninguna skal vinna í samræmi við staðla Minjastofnunar Íslands um fornleifaskráningu af aðila sem býr yfir sérþekkingu og reynslu á sviði skráningar. Minjar skulu mældar upp og færðar á kortagrunn þannig að skýrt komi fram umfang minjanna. Samkvæmt 22. gr. laga um menningarminjar skulu friðaðar fornleifar njóta 15m friðhelgi nema annað sé ákveðið og er ekki heimilt að fara í framkvæmdir eða planta nær ystu mörkum minja en sem því nemur án leyfis stofnunarinnar. Útlínur skráðra minja og helgunarsvæði þeirra skulu koma fram á uppdrætti af fyrirhuguðu skógræktarsvæði. Landupplýsingagögnum ásamt tveimur útprentuðum eintökum af skráningaskýrslum skal skilað til stofnunarinnar, sbr. 15. gr. laga um menningarminjar.

Gögn þessi þurfa að liggja fyrir svo Minjastofnun geti leiðbeint sveitarfélagi og skógarbónda um vernd menningarminja á svæðinu. Umsögn Minjastofnunar um fyrirhugaða skógrækt verður afgreidd þegar ofangreind skil á gögnum hafa farið fram og fornleifaskráin hlotið staðfestingu. Þegar umsögn Minjastofnunar liggur fyrir er hægt að gefa út framkvæmdaleyfi, sbr. 16. gr. laga um menningarminjar.

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnslustigi og ekki kærarlegar til æðra stjórnvalds. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.

Um viðurlög við brotum á lögum um menningarminjar er fjallað í 56. gr. laganna og á m.a. við um tilvitnaðar lagagreinar hér að ofan. Brot á þeim varða sektum til ríkissjóðs nema þyngri refsing liggi við broti skv. 177. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940. Um meðferð mála samkvæmt þessari grein fer eftir lögum um meðferð sakamála. Einnig má benda á ákvæði 55. gr. laganna um dagssektir, en þar segir: Minjastofnun Íslands getur lagt allt að 300.000 kr. dagsekt, fyrir hvern byrjaðan dag, á framkvæmdaraðila sem vanrækir að: a. skila öllum gögnum sem varða skráningu fornleifa, húsa og mannvirkja til stofnunarinnar skv. 4. mgr. 15. gr. Ákvarðanir Minjastofnunar Íslands um dagsektir eru aðfararhæfar. Innheimtar dagsektir renna til ríkissjóðs að frádregnum kostnaði við innheimtuna. Ef spurningar vakna um efni bréfs þessa má snúa sér með þær til undirritaðs.

Virðingarfyllst,
f.h. Minjastofnunar Íslands,

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður Vesturlands

Afrit sent:

Skipulagsfulltrúa skipulag@dalir.is

Skipulagsstofnun skipulag@skipulag.is

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnisýslustigi og ekki kærnlegar til æðra stjórnvalds. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnisýslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.